

BUDE MIESTO PRE VŠETKY DETI? KAPACITA PREDŠKOLSKÝCH ZARIADENÍ V BRATISLAVSKOM SAMOSPRÁVNOM KRAJI

Michala Sládeková Madajová^{***}, Martin Šveda^{***}, Ján Výbošťok^{*}

^{*} Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko,
geomada@savba.sk, jan.vybstok@savba.sk

^{**} Univerzita Komenského v Bratislave, Prírodovedecká fakulta, Katedra regionálnej geografie a rozvoja
regiónov, Ilkovičova 6, 841 04 Bratislava, Slovensko, martin.sveda@uniba.sk

Will there be a place for all children? Capacity of pre-school facilities in the Bratislava self-governing region

The paper aims to present the most accurate data on the capacity and availability of pre-school facilities in the Bratislava self-governing region in terms of their spatial detail (municipal level) and completeness (not only official kindergartens but also private facilities providing care for children from 3 to 6 years of age). The problem areas are identified and the consequences of the introduction of compulsory pre-school attendance together with the proposals for solutions to achieve the highest possible participation rate of children in pre-school facilities are presented. The ambition is to highlight the facts that have stood outside the analyses presented so far. More than half of the 89 municipalities were identified as having insufficient capacity for pre-school children. We estimate that from September 2021, there will be more than 31,600 pre-school children, while the kindergartens will have a capacity for approximately 26,700 children. The presented optimization model can allocate 1,412 pupils. The evidence from exploratory research shows that, assuming the capacity of official and minimum capacity estimates of out-of-network facilities, there are more than 2,000 places still missing. In the short term, sufficient capacity will not be filled without allowing the participation of private providers.

Key words: pre-school facilities, complex database, insufficient capacity, optimization model, Bratislava self-governing region

ÚVOD

Jednou z prvých príležitostí, keď majú deti možnosť učiť sa spolupracovať a rozvíjať svoje schopnosti, je obdobie strávené v materskej škole. Viaceré štúdie zdôrazňujú, že predškolská výchova tvorí základ ďalšieho vzdelávania – zohráva dôležitú úlohu v oblasti psychomotorického, kognitívneho, sociálneho a emocionálneho rozvoja a správania detí, čím zastáva významné miesto pri vyrovnávaní rozdielov medzi deťmi z rôzneho sociálneho, kultúrneho či ekonomického prostredia (Currie 2000 a Chambers et al. 2009). Prispieva tak k vyrovnávaniu šancí a vytvára predpoklady pre úspešnosť dieťaťa v škole a neskôr aj na trhu práce (Gorey 2001, Magnuson et al. 2004 a Thompson a Sonnenschein 2015), dokonca vedie k zníženiu delikvencie a kriminality (Kupersmidt et al. 1990, Woodward a Fergusson 2000, Pianta et al. 2009 a Toll et al. 2015). Materské školy ako zariadenia zabezpečujúce výchovu, vzdelávanie a starostlivosť o deti predškolského veku tak majú v systéme vzdelávania nezastupiteľné miesto.

V rámci Európskej únie sa Slovensko už dlhodobo radí medzi krajiny s najnižším počtom detí, ktoré sú zapísané v materských školách (Eurostat 2021). Najaktu-